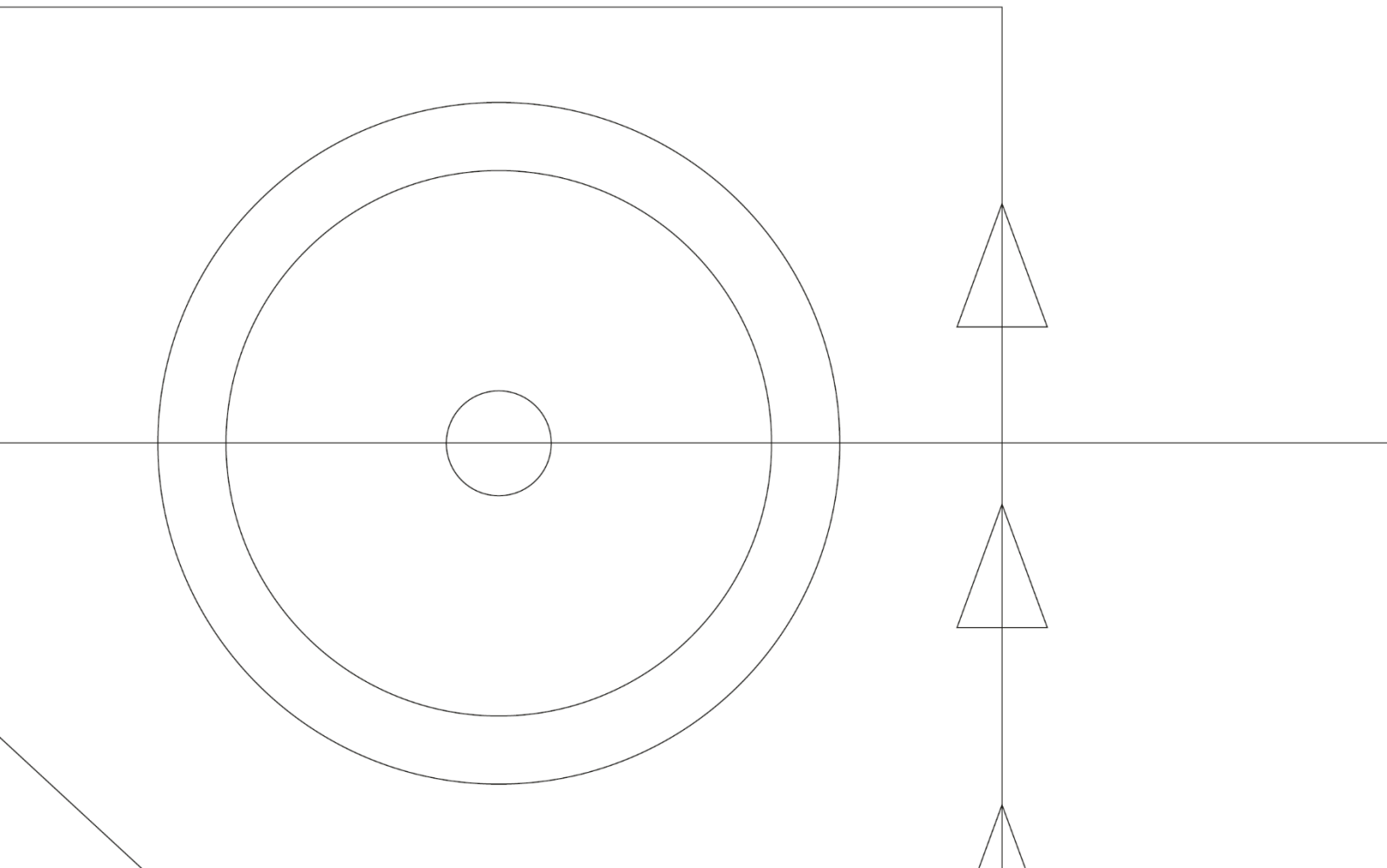

Nulägesbild SISU Idrottsutbildarna

Innehållsförteckning

SISU Idrottsutbildarna ett studieförbund inom idrottsrörelsen	1
Uppdrag för SISU Idrottsutbildarna	2
Beskrivning av uppdrag	2
Verksamhet och omfattning	3
Finansiering	4
Politiska läget kring folkbildning	4
Kännedom om SISU Idrottsutbildarna	5

SISU Idrottsutbildarna ett studieförbund inom idrottsrörelsen

Folkbildning är ett samlingsbegrepp för det fria bildningsarbetet som bedrivs bland annat inom bibliotek, folkhögskolor och studieförbund. Syftet med folkbildning är att på ett demokratiskt och jämlikt sätt få medborgarna i samhället att ta till sig ny kunskap och nya värderingar. Fritt och frivilligt är begrepp som nära kopplas till folkbildningsbegreppet.

För idrottsrörelsen som folkrörelse har innebörden av att ha ett eget studieförbund primärt utgått från två olika perspektiv. Det ena perspektivet är att man inom idrottsrörelsen har kunnat använda folkbildningen som ett verktyg för att mobilisera värdegrundsarbete, strategiarbete eller andra satsningar och kampanjer inom idrotten. Det andra perspektivet är folkbildningens egenvärde. Egenvärdet kan kanske bäst beskrivas som individens, medlemmarnas och ledarnas möjligheter att utvecklas utifrån behov och intresse. Denna utveckling har naturligtvis indirekt också bidragit till idrottens och idrottsorganisationernas utveckling över tid.

Utifrån ovanstående resonemang ska folkbildningen ses som ett komplement till den mer formella utbildningen. SISU Idrottsutbildarna som studieförbund är en folkbildnings- och utbildningsorganisation.

Motiven för bildandet av idrottsrörelsens studieförbund var ideologiska, organisatoriska, pedagogiska och ekonomiska.

- **Ideologiska motiv:** landets största folkrörelse borde ha ett eget studieförbund i likhet med andra folkrörelser.
- **Organisatoriska motiv:** att förflytta idrottsledarutbildning och utbildning i föreningskunskap från en regional till lokal nivå i föreningen och ut i klubbstugorna.
- **Pedagogiska motiv:** viljan att komplettera den styrda kursverksamheten med kursplaner och kunskapsmål med den friare folkbildningspedagogiken där deltagarnas behov skulle styra lärandet. Att lära av andra och ett gemensamt sökande efter kunskap.
- **Ekonomiska motiv:** att specialidrottsförbund och deras föreningar genom att bilda ett studieförbund också kunde ta del av de statliga, regionala och kommunala medel som fanns för folkbildningsverksamheten.

Redan tidigt efter bildandet så utarbetades en enklare uppdelning av uppdrag och ansvar mellan Riksidrottsförbundet, specialidrottsförbund och SISU Idrottsutbildarna där SISU Idrottsutbildarna ansvarade för de idrottsövergripande utbildningarna och verksamhet som genomfördes i samverkan med den enskilda idrottsföreningen medan specialidrottsförbunden ansvarade för sin idrottsspecifika utbildning av tränare, ledare, domare och funktionärer. Detta är något som lever kvar än idag som ett rättesnöre i uppdraget.

Uppdrag för SISU Idrottsutbildarna

Att SISU Idrottsutbildarnas vision, verksamhetsidé och värdegrund harmonierar med idrottsrörelsens vision, verksamhetsidé och värdegrund är en självklarhet för att visa att SISU Idrottsutbildarna är idrottsrörelsens studieförbund.

SISU Idrottsutbildarna har dubbla roller, dels att verka inom idrottsrörelsen, dels vara en del av folkbildningen i Sverige. Det innebär att folkbildningen inom idrottsrörelsen bidrar till utveckling av individer och idrottsföreningen samt till idrottsrörelsens utveckling och samhällsutvecklingen .

Vision: Idrottsrörelsens folkbildning – världens bästa!

Verksamhetsidé: Vi erbjuder folkbildning i idrottsföreningar för att ge kunskap och kraft åt människors tankar, idéer och vilja att utvecklas.

För att sträva mot visionen och uppfylla verksamhetsidén har SISU Idrottsutbildarnas uppdrag tydliggjorts på nationell nivå och ett basuppdrag har formulerats för distrikten.

Beskrivning av uppdrag

SISU Idrottsutbildarna är idrottens studie- och utbildningsorganisation och ska verka för och bidra till idrottens utveckling genom folkbildning och utbildning. RF-SISU distrikt har motsvarande uppdrag på regional och lokal nivå.

Specialidrottsförbunden ansvarar för sin idrottsspecifika utbildningsverksamhet och ansvarar för sina föreningars utveckling.

SISU Idrottsutbildarna har till uppgift att:

- Utveckla, producera och tillhandahålla utbildnings- och folkbildningsmaterial för och med idrottsrörelsen.
- Utveckla och erbjuda idrottsövergripande utbildningar och mötesplatser för ledare, tränare och utbildare.
- Samordna folkbildningsinsatser mellan specialidrottsförbund och RF-SISU distrikt i linje med förbundens strategier.
- Stödja specialidrottsförbund i utformandet av sina egna strategier, strukturer och utbildningsmaterial för sin verksamhet.
- Stödja specialidrottsförbund i sin utveckling av folkbildnings- och utbildningsverksamhet.
- Fördela och följa upp statligt stöd utifrån regeringens riktlinjer baserade på idrottsrörelsens målsättningar.

Verksamhet och omfattning

SISU Idrottsutbildarna har som studieförbund haft en stadig ökning av sin verksamhet sedan bildandet 1985 fram till 2016 - 2017. Därefter har verksamhetens omfattning stabiliserats. Pandemin medförde en ofrånkomlig tillbakagång. Om 2019 var det sista året som inte påverkades av pandemin kan det konstateras att SISU Idrottsutbildarna nu i stort sett är tillbaka i omfattning av verksamheten och 2023 rapporterade en verksamhet som är i paritet med år 2019.

Verksamhetsformerna Lärgrupp, Kurs och Processarbete år 2019-2023*					
Tabell	2019	2020	2021	2022	2023
Arrangemang	98 110	78 997	77 709	91 514	95 136
Studietimmar	1 473 611	1 143 126	1 134 127	1 333 092	1 340 365
Deltagare	905 637	708 675	687 355	836 581	874 390
Andel män	56%	53%	53%	53%	53%
Andel kvinnor	44%	47%	47%	47%	47%

2023 samverkade SISU Idrottsutbildarna med cirka 8 500 sektionsföreningar i drygt 100 000 arrangemang i de fem olika verksamhetsformerna lärgrupp, kurs, processarbete, föreläsning och kulturarrangemang. Totalt sett når SISU Idrottsutbildarna drygt 1,2 miljoner deltagare i dessa arrangemang varav ca 500 000 deltagare är unika.

Specialidrottsförbund som haft störst verksamhet 2023 var Svenska Fotbollförbundet, följt av Svenska Ridsportförbundet och Svenska Ishockeyförbundet.

RF-SISU distrikt med flest studietimmar 2023 var Västra Götaland följt av Skåne och Småland.

SISU Idrottsutbildarnas deltagare skiljer sig i jämförelse med övriga studieförbund med fler yngre deltagare i den folkbildande verksamheten. Närmare 50 procent av SISU Idrottsutbildarnas deltagare är yngre än 25 år och endast 8 % av deltagarna är över 65 år.

Finansiering

SISU Idrottsutbildarna har haft samma nivå på statsanslaget sedan 2018, drygt 169 MSEK. Huvuddelen (120 MSEK) fördelas till RF-SISU distrikten med ett organisations- och ett verksamhetsstöd. Fördelningen till RF-SISU distrikten sker efter att distrikten har beslutat om sina årliga mål för sin verksamhet. De cirka 50 MSEK som täcker centrala kostnader för studieförbundet fördelas mellan kanslikostnader, demokratikostnader, verksamhetsutveckling, drift av digitalt systemstöd, uppföljning/utvärdering, kommunikation och Riksidrottsmuseet.

RF-SISU distrikten erhåller ett regionalt och kommunalt stöd för folkbildningsverksamheten som bedrivs i distrikten. Regionerna bidrar med cirka 25 MSEK och kommunerna med cirka 33 MSEK årligen i folkbildningsstöd till SISU Idrottsutbildarna.

Politiska läget kring folkbildning

De senaste åren har folkbildningen varit omdiskuterad och debatterad utifrån det faktum att det avslöjats fusk och oegentligheter kring hur statsbidraget har nyttjats. Detta har naturligtvis påverkat hela folkbildningen och klimatet i debatten kring folkbildning. Det ska poängteras att SISU Idrottsutbildarna som studieförbund inte har varit föremål för denna diskussion.

Förra regeringen tillsatte i juni 2022 en ny folkbildningsutredning med fd riksdagspolitikern Christer Nylander som utredare. Utredningens uppdrag omfattade hela folkbildningspolitiken och inkluderade allt från syften och kvalitetsindikatorer till styrning och förvaltningsmodell. I korthet lägger utredningen stor vikt vid folkbildningens omfattning och bredd och därmed betydelse för svensk samhällsutveckling, samtidigt betonas balanspunkten mellan statlig kontroll och fri folkbildning. Utredningen konstaterar ett ökat behov av uppföljning och kontroll samt ett ökat behov av att nå nya målgrupper för att möta upp anti-demokratiska tendenser. Självförvaltningsmodellen föreslås bibehållas. Centrum för Idrottsforskning föreslås få ett uppföljning- och utvärderingsuppdrag gentemot SISU Idrottsutbildarna.

Folkbildningsutredningen lämnade sitt slutbetänkande i juni 2024. Förslagen i utredningen är nu föremål för remiss och remisstiden går ut 9 december 2024.

Kännedom om SISU Idrottsutbildarna

Våren 2024 genomfördes en varumärkesundersökning, detta som en uppföljning av undersökning från 2021. Sammantaget ger varumärkesundersökningen en bild av att SISU Idrottsutbildarna är ett betydligt starkare varumärke på landsbygden än i storstäder. Positionen (medelvärde av kännedom och attityd) bedöms generellt som stark men kännedomen om organisationen är alltför låg då 50% av tillfrågande respondenter ej hört talas om SISU Idrottsutbildarna. Glädjande är att negativ inställning till SISU i princip är frånvarande i undersökningen.

Behovet att stärka kännedomen om SISU Idrottsutbildarnas varumärke bekräftas av intern medlemsnyttundersökning från 2024 med en förhållandevis hög andel ”vet ej” svar samt att kännedomen har minskat i jämförelse med motsvarande undersökning 2015.

SISU Idrottsutbildarna bör med anledning av detta agera utifrån låga kännedomssiffror och arbeta aktivt med varumärket på central, regional nivå och lokal nivå.